

Usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24.04.2007, sp. zn. 5 To 48/2007, ECLI:CZ:VSOL:2007:5.TO.48.2007.1

Číslo: 49/2008

Právní věta:

Nevyrozumění oprávněné osoby, která ve prospěch obviněného podala návrh na povolení obnovy řízení, o konání veřejného zasedání, představuje podstatnou vadu řízení, které předcházelo usnesení napadenému stížností, jež odůvodňuje jeho zrušení a vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí (§ 149 odst. 1 písm. b/ tr. ř.).

Soud: Vrchní soud v Olomouci

Datum rozhodnutí: 24.04.2007

Spisová značka: 5 To 48/2007

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obnova řízení, Řízení o stížnosti

Předpisy: § 147 odst. 1 písm. b) tr. ř.

§ 233 odst. 2 tr. ř.

§ 280 odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Olomouci ke stížnosti odsouzeného ing. R. F. zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2007, sp. zn. 32 Nt 208/2006-44, a soudu prvního stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2007, sp. zn. 32 Nt 208/2006-44, byl podle § 283 písm. d) tr. ř. zamítnut návrh manželů V. a F. F., rodičů odsouzeného ing. R. F., na povolení obnovy řízení ve věci sp. zn. 32 T 41/96, vedené u Krajského soudu v Ostravě, a týkající se odsouzeného ing. R. F. V odůvodnění napadeného rozhodnutí Krajský soud v Ostravě zkonstatoval, že v rámci veřejného zasedání, konaného o návrhu na povolení obnovy řízení, vyslechl odsouzeného ing. R. F. a dále svědky JUDr. P. S., J. F., A. D. a Z. L., avšak tyto důkazy ani samy o sobě, ani ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými již dříve nemění důkazní situaci natolik, aby odůvodňovaly jiné rozhodnutí o vině či trestu, příp. o nároku poškozeného na náhradu škody. Soud

prvního stupně tak dospěl k závěru, že zde nejsou dány důvody obnovy uvedené v § 278 odst. 1 tr. ř.

Proti tomuto usnesení podal odsouzený stížnost bezprostředně po jeho vyhlášení v průběhu veřejného zasedání a následně ji prostřednictvím svého obhájce odůvodnil tím, že závěry soudu jsou nesprávné a nemají oporu v provedeném dokazování u veřejného zasedání, když z řízení o povolení obnovy vyplynulo, že závěr nalézacího soudu o existenci úmyslu podvést vědecko-výzkumný ústav byl předčasný. Naopak z dodatečně opatřených důkazů plyne, že zcela absentuje takový úmysl v době uzavírání smluv o postoupení pohledávek, když jediné tato doba je relevantní pro uznání viny ze spáchání trestného činu podvodu, když okolnosti těchto právních úkonů popisoval nově slyšený svědek D. Z výslechu JUDr. P. S. pak vyplynulo, že načasování rozhodnutí o zápisu změn do obchodního rejstříku v důsledku smluv o převodech obchodních podílů na něj bylo zcela náhodné. Termín pro zaplacení za nabyté pohledávky tak nemá se zápisem změn v obchodním rejstříku nic společného. Právě aktivita tohoto svědka ve věci zápisu změn do obchodního rejstříku měla podstatný vliv na vývoj důkazní situace a on sám se tomu při jeho obhajobě z důvodů jemu nepochopitelných nevěnoval. Z výpovědí svědků J. F. a Z. L. vyplynulo, že mohl mít k dispozici hotovost, kterou pak předal novému majiteli a jednateli společnosti B., s. r. o., panu Č. Další prověřování této skutečnosti by bylo věcí nového hlavního líčení. Podle jeho názoru již z řízení o povolení obnovy vyplynulo, že nově předložené důkazy jsou s to přivodit jiné rozhodnutí o vině i trestu, a navrhl proto, aby stížnostní soud napadené rozhodnutí změnil a obnovu řízení povolil.

Vrchní soud v Olomouci přezkoumal z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž mohl stěžovatel podat opravný prostředek, jakož i řízení předcházející napadenému usnesení. Přitom zjistil, že odsouzený je totiž osobou, již zákon přiznává oprávnění napadnout shora citované usnesení stížností (§ 145 odst. 1 tr. ř.), byl jím podán opravný prostředek proti rozhodnutí, u kterého to zákon připouští (§ 286 odst. 3 tr. ř.), a stížnost byla podána ve lhůtě uvedené v ustanovení § 143 odst. 1 tr. ř. Poté stížnosti odsouzeného přisvědčil, byť z jiných důvodů než obsažených v jím podaném opravném prostředku.

Při přezkumu řízení předcházejícího vydání napadeného usnesení Vrchní soud v Olomouci zjistil, že ze strany soudu prvního stupně bylo postupováno v rozporu s příslušnými ustanoveními trestního řádu, upravujícími rozhodování o obnově řízení a upravujícími veřejné zasedání. Toto řízení je zatíženo podstatnou vadou, která má za následek zrušení napadeného usnesení z procesních důvodů. Jak vyplývá ze samotné výrokové části napadeného usnesení, soud prvního stupně v dané věci rozhodoval o návrhu na povolení obnovy řízení, který v souladu s ustanovením § 280 odst. 3 tr. ř. podali rodiče odsouzeného, a to V. a F. F. Podle citovaného ustanovení trestního řádu mohou ve prospěch obviněného návrh na povolení obnovy podat kromě obviněného též osoby, které by mohly podat v jeho prospěch odvolání. Jestliže by tak mohly učinit i proti vůli obviněného, mohou proti jeho vůli podat i návrh na povolení obnovy. Takový návrh mohou učinit i po smrti obviněného. Podle § 247 odst. 2 tr. ř. pak mohou rozsudek odvoláním ve prospěch obžalovaného napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel, partner a druh. Z uvedeného je zřejmé, že rodiče odsouzeného byli oprávněni podat ve prospěch jeho osoby i návrh na povolení obnovy řízení.

Podle § 286 odst. 1 tr. ř. o návrhu na povolení obnovy rozhoduje soud ve veřejném zasedání. To také soud prvního stupně konal, a to ve dnech 1. 12. 2006, 22. 1. 2007 a dne 21. 2. 2007, když předtím dne 28. 6. 2006 vyzval odsouzeného k vyjádření, zda s návrhem na povolení obnovy řízení souhlasí, a dne 4. 7. 2006 obdržel souhlasné vyjádření odsouzeného. Během těchto veřejných zasedání provedl dokazování v rozsahu podrobně popsáném v napadeném usnesení a taktéž provedl šetření k osobě K. Č., u něhož zjistil, že se nadále jedná o osobu nekontaktní. V tomto směru byl jeho postup bezchybný. Veřejné zasedání dne 1. 12. 2006, tedy první konané v této věci, však započal výslechem odsouzeného ing. R. F., aniž by předtím postupoval způsobem upraveným v ustanovení § 235 odst. 1 tr. ř., podle kterého po zahájení veřejného zasedání podá předseda nebo jím určený člen senátu na

podkladě spisu zprávu o stavu věci zaměřenou na otázky, které je třeba ve veřejném zasedání řešit. Poté osoba, která dala svým návrhem k veřejnému zasedání podnět, návrh přednese. Osoba, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jakož i státní zástupce se k návrhu vyjádří, nejsou-li sami navrhovatelé. V daném případě však nejenže nebyl návrh na obnovu řízení vůbec nikým přednesen a osobám, které mohly být přímo dotčeny rozhodnutím, jakož i státnímu zástupci nebylo umožněno se k tomuto návrhu vyjádřit, ale navíc soud prvního stupně postupoval i v rozporu s ustanovením § 233 odst. 1, odst. 2 tr. ř. Podle § 233 odst. 1 tr. ř. předseda senátu předvolá k veřejnému zasedání osoby, jejichž osobní účast při něm je nutná. O veřejném zasedání vyrozumí státního zástupce, jakož i osobu, která svým návrhem dala k veřejnému zasedání podnět, a osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jestliže tyto osoby nebyly k veřejnému zasedání předvolány; vyrozumí též obhájce, popř. zmocněnce a zákonného zástupce těchto osob. K předvolání nebo vyrozumění připojí opis návrhu, kterým byl k veřejnému zasedání dán podnět. Podle § 233 odst. 2 tr. ř. den veřejného zasedání stanoví předseda senátu tak, aby osobě, která k veřejnému zasedání dala svým návrhem podnět, osobě, která může být přímo dotčena rozhodnutím, obhájci nebo zmocněnci těchto osob, jakož i státnímu zástupci zbývala od doručení předvolání k veřejnému zasedání nebo od vyrozumění o něm alespoň pětidenní lhůta k přípravě. Zkrácení této lhůty je možné jen se souhlasem toho, v jehož zájmu je lhůta dána. U ostatních osob, které se k veřejnému zasedání předvolávají nebo o něm vyrozumívají, je třeba zachovat zpravidla třídní lhůtu.

Soudu prvního stupně je nutno v této souvislosti vytknout, že o veřejném zasedání nevyrozuměl navrhovatele V. a F. F., jak je to zřejmé z nařízení veřejného zasedání, jakož i z protokolů o veřejném zasedání, v důsledku čehož nezachoval ani zákonem stanovenou lhůtu k přípravě na veřejné zasedání, přestože se zcela jednoznačně ve smyslu ustanovení § 280 odst. 3 tr. ř. jedná o osoby oprávněné k podání návrhu na povolení obnovy řízení ve prospěch obviněného a veřejné zasedání tak nemělo být konáno. Není-li totiž předvolání k veřejnému zasedání nebo vyrozumění o něm doručeno osobě, kterou je třeba podle zákona předvolat nebo vyrozumět, nelze je konat.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Vrchní soud v Olomouci napadené usnesení z podnětu stížnosti odsouzeného podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil a soudu prvního stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl, a to v intencích tohoto usnesení v souladu s příslušnými ustanoveními trestního řádu upravujícími rozhodování o obnově řízení a upravujícími veřejné zasedání. Soud prvního stupně způsobem uvedeným v ustanovení § 233 odst. 1 tr. ř. předvolá k veřejnému zasedání osoby, jejichž osobní účast při něm je nutná, a mimo jiné o něm vyrozumí i navrhovatele, a to rodiče odsouzeného, V. a F. F., jimž rovněž poskytne lhůtu k přípravě na veřejné zasedání, stanovenou v § 233 odst. 2 tr. ř. Po zahájení veřejného zasedání bude postupovat podle § 235 odst. 1 tr. ř. a teprve poté bude muset znovu provést důkazy způsobem upraveným v ustanovení § 235 odst. 2 tr. ř. K nápravě pochybení soudu prvního stupně, jimiž byla výrazným způsobem porušena práva navrhovatelů, totiž nepostačila samotná skutečnost, že předmětné usnesení soud prvního stupně rodičům odsouzeného, a to V. a F. F., doručil. S ohledem na výše zmíněné procesní vady nemohlo napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě před Vrchním soudem v Olomouci obstát přes správnost závěrů v něm prezentovaných.